ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“:
на годину: . . ф. 12 или 30 дин.
на по године: . ф. 6 или 15 дин.
на четврт године: ф. 3 или $7^1/_2$ дин.

Поједини бројеви стају 10 нов.

ОГЛАСИ
рачунају се 6 нов. од реда ситних слова.
За жиг се плаћа сваки пут 30 нов.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ.

„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
на целом табаку
уторником, четвртком и суботом

Претплата и огласи шаљу се на администрацију, а рукописи
уредништву „Браника“ у Нови Сад.

Уредништво и администрација „Браника“ налази се у кући г. А. Пајевића, у дунавској улици.

Рукописи се не враћају.

Број 91. У Новом Саду, у суботу 7. (19.) августа 1893. Год. IX.

Нови Сад, 6. (18.) августа 1893.

— „Egyetértés“, орган мађарске крајње левице, приметио је у једном од својих последњих бројева, а у извештају о **румунском народном збору у Сибињу**, да се збор врло лојално држао. Исти лист послао је у Сибињ као свог извештача младог, даровитог и ученог професора *дра Венедикта Јанчова*, који је у пркос данашњој шовинистичној струји одважно рекао праву истину; он је изјавио, да румунске вође нису бунтовници и протуве, него су то истрајни, предосторожни и одважни људи, „који су увек кадри, да у згодним приликама постигну своје цели“.

Др. Јанчо најпосле износи дисциплину румунскога народа и позива Мађаре, да се не ослањају на ово моментано повољно стање, него да се са Румунима споразуму и погоде.

Ово паметно разлагање дра Јанчова да богме да није могло бити повољно мађарским шовинистама, које већином нису ни прави Мађари, него ренегати разних народности. Такав један шовиниста је и помађарени Словак *др. Геза Костенски*, који као члан горњо-мађарског културног друштва живо ради на помађаривању. Исти је познат са своје изреке, да је „конвенцијонална лаж“, кад се говори да Мађари неће да помађаре остале народности: треба скинути маску с лица и изаћи с бојом на среду. Костенски је одговорио Јанчову и трудио се да га побије, али др. Јанчо изда на то у „Еђетертешу“ одговор, у којем је изјавио, да је врло потребан modus vivendi са народностима и то такав, какав су желели гроф Стеван Сечењи, барон Вешелењи, Фрања Деак, барон Јосиф Етвеш и гроф Јулије Андраши.

Насилна мађаризација, вели Јанчо, исто тако је немогућа као што је и излишна и не треба се бојати, да ће се Угарска претворити у минијатурну, федеративну државу, ако та мађаризација не наступи. Главна погрешка досадањих влада и парламената у Угарској беше та, што се питање о народностима сматрало као да не постоји и да је одоцњено са решењем овог питања. У сваком случају ваља тражити какав згодан modus vivendi са народностима у оквиру мађарске државне идеје. (Шта разуме др. Јанчо под овом? — Ур. „Бр.“) Др. Јанчо не сумња, да се то може остварити.

*

Ово донесмо, да се види, како већ и најзанесенији Мађари долазе до убеђења, да се о народностима у Угарској мора водити рачун. Историјски развитак ове наше домовине је најбољи доказ за то, да само онда може она процветати, ако се сви праведни захтеви народносни задовоље. Према тој истини губе се све шовинистичке утопије. Ако се Мађари не осврћу на те захтеве, онда не може бити у овој домовини мирна и правилна развитка. Да ли ће икад доћи до споразума између Мађара и народности у овој држави, то зависи од данашњих мађарских меродавних кругова, који би могли испунити праведне захтеве народносне.

Мађарски шовинизам толико је штетан, да би сами угарски државници требали да сузбијају ту струју, јер је у првоме реду опасна и штетна по саму државу. Али за то треба имати *снаге* и смелости, коју на жалост не опажамо међу угарским државницима.

Чувени румунски родољуб *Александар Мочони* написао је један чланак, који ћемо донети у свом листу, и у коме вели, да је извор свију невоља, од којих пати наша земља и народи у њој, у шовинизму, који је прекрилио Угарску. Против те болести заиста би вредно било борити се. Али зацело да ће према садашњем расположењу у овај мах тешко бити успеха.

Оптужба либералних министара у Србији.

Чланови бивше српске либералне владе предали су у среду на дан одређеног претреса српској скупштини ова два акта:

Народној скупштини.

I.

При свем том што је наша одбрана била кадра, да убеди и све непристрасне људе, да оптужби оскудева свака правна основа, ипак је истражни одбор задржао оптужбу, не одузимајући јој ни полемични карактер, који се не слаже ни са достојанством ствари, ни достојанством места, на коме се она појављује.

С тога ми, убеђени о готовом расположењу вашем према тој оптужби, сматрамо за сувишно да узимамо учешћа у новом претресу њеном. А у томе нас убеђењу утврђује и околност, што нам је тај извештај, од 19 печатаних табака, предат тек јуче после подне.

Ми ћемо нашу последњу реч дати суду, пред који ћемо отићи уздигнута чела, како могу ићи само људи чисте савести.

Тако ћемо да изнесемо и нове податке за уверење, колико је у нас била силна оданост државним интересима за све време нашег управљања пословима државним.

II.

Како ће се данас по подне у Народној Скупштини коцком извлачити имена судија државног суда; како је то нарочити суд, те његов састав мора да буде без прекора једностраности или можда пристрасности, сувише што је скупштина према нама тужилац; и најпосле, како је трећим одељком члана 17. закона о поротн од 31. марта 1892. године и самим разбојницима и крадљивцима дато право да присуствују извлачењу коцке за судије о саставу поротног суда, против чије пресуде има при том оптуженик и право жалбе, — то Народна Скупштина не може ни нама одрећи право присуства при извлачењу коцке за државни суд.

За то тражимо да Народна Скупштина допусти, да, у име наше и своје, присуствује извлачењу коцке судија за државни суд наш друг г. Велизар Кундовић, бивши министар привреде.

У исто време тражимо, да се из коцке за састав државног суда изоставе г. г. Пера Велимировић, Гига Гершић и Радован-Раша Милетић, државни саветници и народни посланици. Као народни посланици они су наши тужиоци; поред тога они су приликом скупштинске адресе већ исказали своје мишљење, да нас треба не само оптужити већ и осудити. А то је узрок, да они не могу бити судије у државном суду. За доказ овога прилажемо стенографске белешке народне скупштине.

Београд, 4. августа 1893. г.

Ј. Ђ Авакумовић.
Анта М. Богићевић.
Д. Стојановић.
К. Алковић.
Ст. Д. Рибарац.
Ж. С. Величковић.
Свет. Гвоздић.
Јов. Ђорђевић.
Вел. Кундовић.

* * *

Међутим српска скупштина закључила је да прима оптужбу и уједно је изабрала суд; али као да је изабран суд, који не годи радикалној влади. Суд мора по закону за три дана почети расправу, а за 30 дана довршити је.

Новчана криза у Енглеској и Сев. Америци.

Новчана криза у Енглеској и Сев. Америци занима цео трговачки и привредни свет. У „Трговинском Гласнику“ г. Чеда Мијатовић пише из Лондона о тој ствари ово:

„Ова би се недеља праведно могла назвати монетном, јер се и политички и финанцијски свет у Лондону поглавито монетним питањима бавио. Најпре смо почетком саме недеље имали врло интересантну дебату у доњем дому парламента о монетној политици владе енглеске, коју је опозиција оштро критиковала. Из ње се толико јасно видело, да је затварање ковница индијских сребру приватних људи, изазвало један врло озбиљан преврат у свима привредним односима, да је услед обесцене сребра, која је због тога наступила, маса народа индијског претрпела штету од некаквих 20 мил. лира само на неискованоме сребру које држи и које се процењује на некаквих 140 милиона лира, и да је услед свега тога настало велико незадовољство које може да има озбиљних политичких последица. Видело се даље да у опозицији има врло много људи од велике способности и признатих ауторитета који су одсудно за Би-метализам, и да садашњи министри кад Гладстон сам није у седници просто нису у стању да се аргументима боре противу аргумената.

Па онда сад већ имамо и посланицу Президента Клевланда дому народних представника и сенату о предмету због којега их је у ванредну сесију сазвао. Посланица је написана великом дипломатском вештином и врло јасно и убедљиво црта изванредно стање у коме се државе северо-америчког савеза находе. С те стране је посланица врло поучан документ, јер доиста је врло чудновато да се Америка после онаког изванредног извоза жита прошле године, после онаке потпоре коју је њена индустрија добила у Макинлијевој тарифи, и после све привлачне силе коју колосална изложба у Чикагу врши на злато старога света, од неколико месеци налази у непрекидној новчаној трзавици. У Лондону замерају президенту што није формуловао и законски предлог за укидања закона Шермановог, по коме благајна државна мора месечно да купује по $4^1/_2$ милиона унача сребра. Али то само показује како је Клевланд добар тактичар. Њему је очевидно боље него икоме познато како су расположени гласови у дому представника и у Сенату, и он сам налази да није сасвим сигурно да ће се Шерманов закон просто без замене укинути, те с тога оставља законодавном телу да оно само каже шта и како да се ради. У самој ствари посланици и сенатори из држава у којима су рудници сребра (Колорадо, Невада и др.) решени су да се упорно боре за одржање сребра као законитог новца. Њима се придружују махом посланици и сенатори из западних држава, које дугују велике дугове источним центрима (Њу-Јорку, Бостону, и т. д.) и које имају сав интерес да свој дуг отплаћују у сребру као пуноважном новцу. Тако је сва прилика да се закон Шерманов не ће ни тако брзо ни тако лако оборити, и на сваки начин не а да се на његово место не донесе неки нов закон, који ће бар колико толико задовољити „силвермене“, „сребрне људе“ — како тамо зову браниоце сребра, док су противници сребра стекли име „златних стеница“. Изгледи „сребрних људи“ у конгресу појачали су се чим су се пребројали и дејство је свега тога да је цена сребру на лондонском тргу за ова последња три дана скочила на 35 пенса. Овде се сад с великом запетошћу очекује да се види шта ће конгрес учинити.

Стање новчанога трга у Америци врши неповољан утицај на Лондон. Тамо је настало такво неповерење и таква зебња за најближу будућност да сваки ко има облигација државних и ефеката од вредности, продаје их и прикупља злато. За последњих 14 дана одвезено је само из Енглеске 50 мил. долара у злату! Није чудо да је Банка Енглеска у року од осам дана повисила свој дисконат од $2^1/_4$ на $4^0/_0$ и ако се обистини да ће се кроз дан два још један милијон лира стерл. дићи из банке за Америку онда ћемо готово извесно идућег четвртка имати дисконат од $5^0/_0$. Овим банка иде на то да одбије повлачење злата од Енглеске на Француску и Немачку и да у једно и сама привуче злато у Лондон. Да ли ће јој то сада испасти за руком тешко је прорећи.

Тек значајан је факат да су и Сев. Америка и Енглеска у јакој финанцијској нервозности и узрујаности.“

Политички преглед.

— **Забрана Коларове прославе** још једнако је предмет огорчене полемике између мађарских листова и честитог словачког листа „Národnie Noviny“ што излази у Турч. Св. Мартину. У броју од 3. (15.) о. м. доноси исти лист са потписом „Небојша“ уводни чланак, у којем баца општи поглед на оно што је претходило самој забрани, и на саму забрану, те оштро напада угарског министра унутрашњих дела, Карла Хијеронимија, који ни на поновљене протесте словачких родољуба Матије Дуле, Павла Мудроња и др. није хтео ни одговора да их удостоји. На крају свог чланка вели „Небојша“: „У Бечу у Ронахеровој дворници великолепно прославише Коларову славу — а код нас јурише на људе с бајонетима, кад су хтели да само виде место, где је био дом, у којем се родио Колар! Дакле Коларов панславизам није опасан по Аустрију, а по Угарску јесте? Угарска се хвали, да је она дала год. 1867. устав и слободу Цислитанији: сад је пак ваљада дошао час, да Цислитанија може то исто вратити Угарској!?“

— **Афера Павел-Питукова.** Ступци мађарских листова пуни су све новијих „откровења“ у овој афери и стање, које су створили шовинисте и истерани румунски свештеник Б. Питук, све је замршеније. Чује се чак, као што италијански лист „Carriere“ јавља из Ватикана, да папа негодује због те Павелове афере и да ће велико-варадски владика кардинал др. Лаврентије Шлаух добити из Ватикана упутство, *да укори владику Мих. Павела.* Та вест већ и с тога не може бити истинита, што Шлаух као римо-католички владика није компетентан за какав дисциплинаран поступак над унијатским владиком Павелом. — Сибињска „Трибуна“ говорећи о оптужбама против Павела вели да су исте управо смешне, кад се зна, да је Павел доброћудан, дарежљив човек и према шовинизму попустљив скоро до греха. „Трибуна“ завршује изјавом, да Румуни, ако овако потраје, неће даље трпети насиља шовинистичног и да ће у једанаестом часу одговорити. — Брашовска „Gazeta Transilvaniei“ криви за све те немире мађарску штампу, која је своју публику деморалисала и вели, да мађарство неће баш ништа добити тако подлим атентантима.

— **Србија.** Приликом рођен-дана краљева стигло је много брзојавних поздрава од страних суверена, међу осталима од цара и краља Фрање Јосифа I. и императора руског Александра III. — Радикална скупштина је примила на знање извештај истражног одбора и решила да се оптужени кабинет Авакумовићев преда државном суду. Гласали су за то сви радикали (њих 103), а осморица напредњака се уздржали од гласања.

Коцком су изабрани у државни суд, који ће судити оптуженим министрима, од чланова *државног савета* ови: Пера Велимировић (радикал), Владимир Јовановић (либерал), Ст. Р. Поповић (радикал), Гл,

Гершић (рад.), Јован Ђаја (рад.), Илија Душманић (рад.), Пера Ђорђевић (рад.) и Свет. Николајевић (неутралан); а њихови су заменици: Живан Живановић (либ.), Никола Крстић (неутрал.) и Коста Јовановић (либ.). Из *касације* пак ови: Јеврем Андоновић (либ.), Димит. Миловановић (напр.), Ђока Симић (напр.), Павле Јанковић (либ.), Васа Манојловић (рад), Коста Савичевић (либ.), Зарија Угричић (либ.) и Свет. Јањић (рад.); а њихови су заменици: Сретен Делић (напр.), Јован Д. Стефановић (напр.) и Ђока Новаковић (рад.). Пошто г.г. Пера Велимировић и Гл. Гершић отпадају на основу оног начела, да тужилац не може у исто време бити и судија, — на њихова места долазе: г.г. Жив. Живановић и др. Никола Крстић; али како се и г. Живановић сматра као саучесник, онда на његово место долази г. др. Никола Крстић а на овога место г. К. Јовановић. Касационац г. Св. Јањић отпада као сродник оптуженог министра г. Гвоздића, те онда на његово место долази заменик г. Сретен Делић. Према свему овоме, државни суд биће по политичкој боји овакав: *пет* радикала, *шест* либерала, *три* напредњака и *два* неутрална. Радикали ни мало нису задовољни резултатом овим и, како се чује, јако се љуте на потпредседника скупштинског Д. Катића, који је руководио вучење коцке, јер мисле да није довољно „радикално“ поступао. Као што се види, државни суд је тако састављен, да изгледа, да ће ослободити невино оптужене либералне министре.

— **Социјалистички конгрес у Цириху,** пошто се напредлагао, разишао се. Позитивна резултата нема никаквог, осим то, што су социјалисте искључиле са конгреса анархисте и „независњаке“. Дакле социјалистама ипак нису сви једнаки и кад би се и основала социјалистичка држава, социјалисте би такође знале употребити полицију и државну власт против својих противника, као што ево већ сад устадоше против анархиста.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 6. августа 1893.

— **Рођен-дан Његовог Величанства краља.** Данас, на св. Преображење, после службе Божије у овдашњој св. саборној цркви одслужено је свечано благодарење у славу рођен-дана Његовог Величанства нашег краља Фрање Јосифа I. На служби и благодарењу чинодејствовали су г. г. прота Милан Ћирић, парох Божидар Поповић и протопрезвитерски капелан Петар Костић. На служби и благодарењу било је и више војених часника и представника овдашњих власти.

— **Управни одбор „Матице Српске“** држао је 5. (17.) августа о. г. своју седницу. Потпредседник П. Гостовић јавља, да је преминуо *Арон Поповић* књиговођа матичин. У њему је изгубило друштво честитог, ваљаног, савесног и поштеног чиновника. На опелу му говорио је секретар друштвени А. Хаџић, породици покојниковој изјављена је кондоленција и учињене и друге почасти, које се таквом приликом чине. — Узима се на знање и у записник ставља се туга за тако ревносним чиновником. — Узет је на знање извештај одбора, да је после смрти књиговођине изненада сконтровао касу и да је нашао у потпуном реду. — Управним одбором и главном скупштином изаслани ревизори јављају, да су прегледали све рачуне и да су их нашли потпуно у реду. Извештаји о томе поднеће се скупштини, а рачуни послаће се на даљи преглед министарству. — Министарство је издало опросницу на рачуне фонда Текелијног за г. 1892. — Порезно звање у Карловцу на пожурницу овога друштва послало је легат Дана Бањанина у износу од 2000 фор. у рентама папирним, мање 185 ф. 13 н. — Одређује се, да се овогодишња скупштина држи 9. (21.) септембра о. г. па како ове године настаје шестогодишња обнова свију чиновника, то да се распише стечај на места њихова. — Изаслат је одбор у лицу потпредседника П. Гостовића, фискала дра Илије Вучетића и секретара друштвеног да изради предлог о најпробитачнијем управљању закладних кућа и земаља. — Узети су на знање извештаји о заступању „Матице Српске“ на прослави 400-годишњице ободске штампарије. — По наредби кр. судбеног стола у Н. Саду превешће се неке судске одлуке на српски језик. — Упућен је фискал друштвени, да држи нову лицитацију неких непокретности у Лединцима. — Узет је на знање извештај благајничин о послатим новцима кр. државној централној каси у Будим-Пешти. — Решавано је још више предмета административне природе и издано је више зајмова на пупиларну сигурност.

— **Рацковићева заклада.** Торонталска жупанија предала је прошле суботе све имање Рацковићеве закладе на руковање вароши В. Кикинди. Приликом предаје жупанију су заступали г. г. др. Лауш Делиманић, као заступник поджупана; Келер, фискал; Риго, подбележник и Керестеш, рачуновођа, а варош Вел. Кикинду г. г. Риста Телечки, градски начеоник и Шербан, главни рачуновођа. Жупанија је овом приликом предала све списе и обвезнице, којима ће од сада варош В. Кикинда руковати. За штипендије из ове закладе отворен је рок пријаве до 3. о. м. но баш нико се до сада пријавио није, а рок ће скоро већ да истече. Србима, као да није вајде од пријаве, а други као да се стиде, да се машају за оно, на што нити су имали, нити ће кад имати права.

— **Време.** После бујне кише, што је падала ових дана, наступили су опет лепи летњи дани. Но данас после подне превукло се небо облацима, који поново обећавају кишу. Лак поветарац расхлађује ваздух, тако да то мало расхлађује доста јаку запару.

— **Исправак.** Познати *телеграфски* коресподенцбиро, од кога добијамо своје телеграме о општим европским догађајима, има ту незгоду, да мађарски чиновници телеграфских станица немачке телеграме сасвим сакато испишу, тако да је врло често тешко разабрати смисао. Телеграм, који смо у прошлом броју из Беча донели тако је био исписан, као да је „Брукерлагер“ име неког Бечлије, дочим, као што смо после из новина могли дознати, тиче се случаја једног у „брукском логору“, који је испрва као сумњив од колере био означен. По томе смисао тога телеграма је тај, „да је у логору брукском неко сумњиво оболео.“

Новости са стране.

— **Против двобоја** спрема се и у Русији (за коју „Egyetértés“ вели баш овом приликом да је „прадомовина варварства“, а смеће с ума догађаје у Вел. Вараду) строг закон. „Витешких“ задовољштина као даће бити мање од сада, јер кад овај закон ступи у живот, биће управо лудо разметати се са сабљом и пиштољем. Исти закон наређује, да се дуелант, који убије свога противника, казни са шест година тамнице, иначе на три године и 6 месеци према последицама двобоја. — У Белгији је предлог сенатора *де Конинка* против двобоја примила комора са знатном променом, али казна за двобој је ипак много строжија од досадашње.

— † **Професор Шарко.** Као што јављају умрло је на свом пољском добру у Морвану, у Француској, чувени научењак и лекар нервних болести *др. Жан Мартен Шарко.* Смрт овог великог научењака је грдан губитак по науку, који ће се тешко накнадити. Шарко је био од свију признат као најзнаменитији и јединствени заступник данашње нервне патологије, једнако изврстан и на пољу научног истраживања и на пољу практичког рада. Ж. М. Шарко родио се 29. новембра 1825. год. у Паризу. Рано се у њему опазио јак дух и оштар разум. Као медицинар врло се одликовао и по свршетку наука одмах је именован за лекара на централном бироу париских болница. Од 1872. год. био је редован професор потолошке анатомије на медицинском факултету париске Сорбоне. Његова многобројна дела сведоче о ванредној вредноћи, темељном знању и великом дару. Био је члан многих научних друштава у Француској и на страни. За њим мора жалити сваки образован човек.

— **Колера.** У Румунији се шири колера. У Браили било је 6. о. м. 17 болесника, а за 24 часа оболело је још њих 25. Исто тако има пуно болесника од колере у Сулини, врло нездравом месту на ушћу истоименог дунавског рукава у Црно Море. Констатовано је, да су колеру пренеле у Румунију лађе, што долазе из Дарданела. Румунска здравствена власт користила се искуством, које је лане добивено у Хамбургу, Берлину и Будимпешти, те је наредила дуж Дунава свуда строге карантене, дезинфекцију и држање чистоте, те се нада, да ће се зараза ограничити. — Из Петрограда јављају да је било случајева колере у Хоћимском округу (у Бесарабији), у окрузима: Бердичев Липовец, Тарсча (кијевска гувернија) па и у самом Кијеву; за тим у Москви и окрузима: Болхов, Мзенск, Арјол, а највише је колерних случајева било у Подолији, где колера тако рећи никад и не престаје.

— **Чивути на великим школама у Русији.** На кијевском свеучилишту наређено је, да број чивутских слушалаца на овој великој школи не сме прећи 10% укупног броја слушалаца.

НОВИЈЕ.

ЦЕТИЊЕ, 5. августа. Папин тајник кардинал Рампола саопштио је кнезу Николи I, да је папа Лав XIII. званично признао словенску литургију за римокатолике у Црној Гори и уједно му је послао више књига, штампаних глагољицом.

БЕОГРАД, 5. августа. Краљ је одобрио нацрт ратног министра генерала С. Грујића, по којем би се у оквиру садашњег буџета разним формацијама војске знатно повећао стални кадар српске војске.

ТЕЛЕГРАМИ
уредништву „Браника.“

БУДИМПЕШТА, 6. августа. Рођен-дан Његовог Величанства најсвечаније прослављен како овде тако и по целој нашој држави.

ЛОНДОН. 6. августа. У угљеним рудницима у Ебоволу (?) страјкују 10,000 рудара; на њих су напали они, који не страјкују и растерали их. Многи су рањени.

ПАРИЗ, 6. августа. У Ег Морт-у, у јужној Француској, домаћи радници напали су на италијанске и страшно их злоставили; њих 12 је убијено. Стигла је и војска, те је ослободила оне италијанске раднике, који се склонили и затворили у један мајур; исти су отпраћени у Марсељ. Други се раштркали по околној равници, где је нађено више мртвих и рањених по баруштинама. Војска се разместила по пољу да може посредовати у случају нових немира.

— Због празника св. Преображења излази данашњи број нашега листа на 10 табака.

Трговина.

НОВИ САД, 6. (18.) августа. На нашим домаћим житарским пијацама настало је расположење мирније у радњи. У Будимпешти је више партија пшенице нуђено — но, како је воља за куп ограничена плаћена је та роба са 10 новч. нижом ценом. Са осталим зрном на горњим пијацама је слаб промет а цене су: Ражи зоби и јечму са 10 н., кукурузу са 5 н., попустиле. На нашој пијаци уз веома слаб довоз преко целе недеље цене су досадање се одржале. Пшеница 7 ф. 70—80 н. Наполица 6 ф. 60 н. Зоб нова 6 ф. 20—30 н., стара зоб 7 ф. Јечам 5 ф. 60—70 н. Кукуруз 5 ф. 40 н. Све од 100 кгр.

*

У БУДИМПЕШТИ, 5. (17.) августа. Расположење лабаво. Пшенице задоста нуђено те покрај ограниченог купа 10 н. јефтиније плаћана. Пшеница потиска нова 82. 8 ф. 05 н., 81. 7 ф. 95 н., 81. 7 ф., 90 н., 80·5 7 ф. 90 н., 79. 7 ф. 80 н. Бачка 78·5 7 ф. 75 н. Пшеница стара потиска 77. 8 ф. 10 н. Бачка стара 74. 8 фор. 05 н. Све на три месеца.

Готова роба за готов новац: Кукуруз 2000 м. ц. по 4 ф. 68 н. — Зоб 1000 м. ц. по 6 ф. 55, 6 ф. 60 и 6 ф. 70 н. —

Термини: без промене крај мирног расположења и слабог промета; само кукуруз боље тражен и плаћан 1—2 н., више. Закључена: Пшеница за јесен 7 ф. 46—7 ф. 48 н., за пролеће пшеница 7 ф. 86—87 н. Кукуруз за септ.-окт. 4 ф. 71—23 н., за мај-јуни кукуруз 1894. 5 ф. 03—5 ф. 04 н. Зоб за јесен 6 ф. 43—45 н. Репица кол за авг.-септ. 16 ф. 05—15 н.

*

Течај вредности и новаца на берзи у Будим-Пешти 6. (18.) августа, 1893.

Наполеондори (20 франака) .	9 ф. 92 н.
4% угар. ренте у злату . .	115 ф. 70 н.
4% „ „ „ крунама .	93 ф. 98 н.
Деонице угарске банке . .	336 ф. — н.
Немачке државе марке . .	61 ф. 50 н.

Огласи.

ШКОЛСКА ОБЈАВА.

Уписивање ученица у **новосадску српску вишу девојачку школу** за идућу шк. 1893/4. годину почиње 1. септембра о. г. по нов. кал. и траје четир дана пре подне од 8—11 сати и после подне од 3—5 сати, а 5. септембра о. г. почеће редовна предавања.

У I. разреду ове школе примају се ученице, које су навршиле 10. годину живота и свршиле бар с довољним успехом IV. раз. основ. нар. школе.

Ученице из V. и IV. разреда основ. нар. школе могу бити примљене у старије разреде, ако на пријемном испиту покажу довољан успех из оних предмета, које тамо нису училе, а овде су за I. и II. раз. прописани.

При уписивању има донети свака ученица са стране своје крштено писмо, а све без разлике сведоџбу од последње школске године и сведоџбу, да је каламљена кравијим богињама.

Свака ученица, која први пут овамо долази, плаћа при уписивању 1 фор. уписнине и 50 н. пристојбе за сведочанство, а које су већ биле овде плаћају само ових последњих 50 н. пристојбе. Школарине нема.

Од ученица из Срема и других наших крајева, које нису училе немачки и мађарски језик захтева се, да науче пре читање и писање из ова два језика.

Породице из места, које желе држати ову женску децу на препитање, имају се предходно пријавити овој управи, а тако исто умољавају се и родитељи и старатељи дечији са стране, да се предходно распитају код ове управе за место, па тек онда да предају своје дете на стан.

У **Новоме Саду**, 6. (18.) августа 1893.

Арк. Варађанин,
управитељ.

1—2

СТЕЧАЈ.

1—1

На темељу одлуке главне скупштине српске православне црк. општине фелдварске од 18. (30.) јула т. г. бр. 11. и односно закључка црквеног одбора од 1. (13.) августа и. г. бр. 92. овим се отвара стечај на место **појца** при св. преображенској цркви у месту.

Плата му је годишња у готовом новцу 200 фор. а. вр. и од сваког укопа где позван буде 50 новч. а. вр.

Дужност му је: леву певницу држати т. ј. ту сваке недеље и празника на вечерњу, јутрењу и служби све појати. Тако и о ускршњем посту, дужан је на пређеосвећеним литургијама, о бдењима и у опште о свима часовима и иначе леву певницу држати и ту све појати.

Рок стечају траје до конца августа месеца о. г.

Ко жели ово место добити, ваља способност своју нужним исправама да докаже; лично да се прикаже и у цркви да пои.

Изабрани бира се за сад само на једну годину дана.

У Фелдварцу 1. (13.) августа 1893.

Црквени одбор

Др. Божидар Јефтић

јавља да је отворио своју

АДВОКАТСКУ ПИСАРНИЦУ

у Будимпешти IV. Deák Ferencz utcza 15 sz.

ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА

МИЛАНА ПОПОВИЋА

у **Сиригу** (Szöregh b. Szegedin)

потребује млађег спомоћника, ступити може одма.

1—2

МАРИАХИЛФСКА

ТРГОВАЧКА ШКОЛА У БЕЧУ

(Mariahilfer Handelsschule in Wien, VI. Mariahilferstrasse 107.)

Цел је ове школе, да младиће за две године у свима трговачким наукама обучи и тако усавврши, да су у стању у сваком трговачком комптору или новчаном заводу добро радити. У трговачким струкама учи се исто што и у трговачким академијама, а разлика између ове школе и академије само је та, што се у академијама осим чисто трговачких предмета уче још и многи други, који за трговца нису од потребе; због тих предмета пак траје учење на академијама 3 и 4 године, дочим се на овој школи та иста трговачка цел **за 2 године** постигне.

На истој предају 17 одабраних професора и ваљаних стручњака, а успех у прошлој години био је тако изврстан, да су од **236** ђака 57, дакле четвртина свију ђака са похвалним и одличним успехом (mit Vorzug), а само 5 са недовољним успехом свршили. — Скоро сви ђаци (осим неколицине), који су прошле године ову школу свршили, већ су до данас смештени са лепом платом у угледним трговачким кућама и заводима.

Потписани управитељ као Србин пази особито на Србе ђаке, а да би исти што лакше и боље своју цељ постигли, држе се за њих засебни часови, у којима им Србин учитељ помаже на српском и немачком језику. Ако се пак довољан број ђака Срба пријави отвориће се за њих засебно оделење, у ком ће се и на српском и на немачком језику предавати.

Програм шаље се на захтевање франко.

Стан и кост збринуће потписани по жељи код честитих фамилија.

Проф. НИКОЛА КАПАМАЏЈА
управитељ.

5—6

Власник и издавалац: Дружина Браника. Одговорни уредник Никола Јоксимовић. Штампарија А. Пајевића у Новоме Саду